
Kyrkomötet Kyrkolivsutskottets betänkande 2013:15

Solidaritet med det ofödda barnets rätt till liv som en egen skyddsvärd individ

---

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas motion 2013:47 om solidaritet med det ofödda barnets rätt till liv som en egen skyddsvärd individ. I motionen föreslås att kyrkostyrelsen ska få i uppdrag att utreda hur Svenska kyrkan ska ge uttryck för det ofödda barnets rätt till skydd av sitt liv och hur det ska komma till uttryck, i ord och handling, i kyrkans liv och opinionsbildning.

Utskottet hänvisar till sina överväganden vid 2009 års kyrkomöte, bl.a. att det inte finns en enda kristen hållning, att frågan är komplicerad och att det inte är önskvärt att kyrkan utarbetar generella principer. Det viktiga i ett kristet synsätt är att värna livet och ansvarsfulla relationer.

Med denna motivering föreslår utskottet att kyrkomötet avslår motionen.

Till betänkandet finns en reservation och en särskild mening.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2013:47.

Motionens förslag

Motion 2013:47 av Lennart Sacrédeus och Margit Borgström, Solidaritet med det ofödda barnets rätt till liv som en egen skyddsvärd individ

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att tillsätta en utredning för att ta fram hur Svenska kyrkan ska ge uttryck för det ofödda barnets rätt till skydd av sitt liv och hur det ska komma till uttryck, i ord och handling, i kyrkans liv och opinionsbildning.

Bakgrund

Frågan om Svenska kyrkans inställning till aborter har varit föremål för en lång debatt. Frågan har behandlats, om man ser på de senaste två decennier, flera gånger i Ombudsmötet under 1990-talet och sedan i kyrkomötet (KI 2002:3, 2003:3, 2007:13 och 2009:10).

I bakgrundsbeskrivningen i Kyrkolivsutskottets betänkande *Sexualitet och mänskliga rättigheter* (KI 2007:13) finns bland annat en genomgång av abortlagstiftningen, av Svenska kyrkans stöd till de utsatta och av det resursmaterial som har tagits fram på den nationella nivån i Svenska kyrkan. I Kyrkolivsutskottets betänkande *Aborter* (KI 2009:10) refereras främst häftet *När livet inte blir som vi tänkt oss* som utkom 2005 på uppdrag av kyrkomötet.

Abortlagstiftningen

Den nu gällande abortlagstiftningen i Sverige ger kvinnan rätt att själv bestämma om hon vill göra abort fram till artonde graviditetsveckan. Efter artonde veckan görs abort först efter prövning av Socialstyrelsens rättsliga råd och beviljas bara om synnerliga skäl föreligger, såsom svåra fosterskador, kromosomavvikelser och mycket svåra sociala situationer. Abort kan beviljas längst till och med tjugioandra graviditetsveckan. Tillstånd till abort får inte lämnas om fostret kan antas vara livsdugligt utanför livmodern.

När livet inte blir som vi tänkt oss

När livet inte blir som vi tänkt oss är en vägledning för bemötande av kvinnor som överväger att göra eller har genomgått abort samt berörda män. Enligt baksidesinformationen är broschyren:

... en vägledning för det respektfulla samtalet om abortval. Genom denna vägledning går Svenska kyrkan in i samtalet som en samtalspartner bland många, utan anspråk på att ha tolkningsföreträde och utan anspråk på att alla i Svenska kyrkan tycker likadant.

Av innehållet nämns vidare information om lagstiftning och sjukhuskyrkans arbete samt statistik. Vidare innehåller häftet undersökningar, etiska överväganden och råd inför samtal med berörda i en abortvalsituation. I vägledningen finns också information om fördjupningsmaterial.

Läronämnden

I sitt yttrande *Stärk människovärdet – motverka korrumpning av de mänskliga rättigheterna* (Ln 2007:16y) hänvisade Läronämnden till sina tidigare yttranden från 1994 och 1998.

I yttrandet från 1994 med anledning av en motion om klarare kristet ställningstagande i abortfrågan anförde Läronämnden angående fostret (första avsnittet är ett citat från ett yttrande från 1993):

Kyrkan lär att fostret har integritet och orubbligt värde, och att mänskligt liv startar i konceptionsögonblicket. Kyrkan vill förmedla respekt och ödmjukhet inför livet.

Här finns utrymme för olika ställningstaganden på den angivna grunden, som dock alltid innebär att fostret ses som en människa i vardande.

Allvaret i abortfrågan och dess etiska dilemma för människor som direkt berörs ger kyrkan stort moraliskt ansvar och en grannliga självavårdande uppgift.

Läronämndens yttrande med anledning av en motion om stöd i abortsituationer (Ln 1998:504) lyder:

Läronämnden understryker vikten av att både kvinnan och mannen i en abortsituation ges adekvat stöd och pastoral omsorg, både när abort övervägs och olika alternativ diskuteras och efter det att en abort genomförts.

Den pastorala omsorgen kan ges i samtal och upprättande och stärkande av sociala nätverk, där mannen, familjen, kyrkan och sam-

hället i stort kan bidra på olika sätt. Det är angeläget att de kvinnor som övervägt abort men fullföljt graviditeten får det stöd de behöver.

KI 2013:15

Beträffande det etiska dilemma i en abortsituation hänvisar läronämnden till sitt yttrande Ln 1994:504.

Kyrkolivsutskottet

Kyrkolivsutskottet delade i sitt betänkande år 2009 (KI 2009:10) motionärens oro över det stora antalet aborter men poängterade samtidigt att det inte finns enbart ett enda kristet synsätt på abortfrågan. Utskottet betonade att Svenska kyrkan har en självavärdande uppgift i en abortsituation och att det på grund av frågans komplexitet inte var önskvärt att kyrkan skulle utarbeta generella principer. Det viktiga i ett kristet synsätt var enligt utskottet att värna livet och ansvarsfulla relationer.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2013:47.
--

Kyrkolivsutskottet vill se på den svåra och känsliga frågan om aborter utifrån vad som är kyrkans uppgift vid mötet med personer som på olika sätt är berörda vid en abortsituation. Kyrkan ska erbjuda stöd och bära fram budskap om Guds kärlek.

Kyrkolivsutskottets överväganden i betänkande 2009:10 är fortfarande aktuella. Utskottet avslutade enligt följande.

Det finns inte enbart ett enda kristet synsätt, ---, och inte heller enbart ett kristet synsätt i abortfrågan. Frågan om abort är en mycket komplicerad fråga och det är inte önskvärt att sträva efter att Svenska kyrkan ska utarbeta generella principer. Det viktiga i ett kristet synsätt är att värna livet och ansvarsfulla relationer.

Motionens förslag syftar till att formulera en enda kristen hållning som sedan ska vara rättesnöret ”i kyrkans liv och opinionsbildning”. Detta strider mot utskottets hållning som det uttrycks i det citerade stycket.

Utskottet föreslår därför att kyrkomötet avslår motionen.

Uppsala den 27 september 2013

På Kyrkolivsutskottets vägnar

Carina Etander Rimborg, ordförande

Leena Björstedt, sekreterare

Beslutande: Carina Etander Rimborg, ordförande, Erik Jonsson, Birgitta Lindén, Bengt A Gustavsson, Christina Meltin Westerlund, Mary Österström, Helena Nordvall, Kristina Sandström, Hans G Erikson, Elisabeth Rydström, Anders Åkerlund, Roland Johansson, Marianne Kronbäck, Britt Louise Agrell och Britta Broman.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Linn Berglin, Kjerstin Sörngård Thulin, Christer Björk, Kerstin Bodell, Kekke Paulsson, Monica Karlsson, Anna Ekström, Lilian Sjölund, Berit Simonsson och Berth Löndahl.

Biskoparna Antje Jackelén och Åke Bonnier har deltagit i utskottets överläggningar.

Reservation

Jag reserverar mig i beslutet om avslag på motion 2013:47 av Lennart Sacrédeus och Margit Borgström, Solidaritet med det ofödda barnets rätt till liv som en egen skyddsvärd individ, till förmån för bifall till motionen.

Marianne Kronbäck

Särskild mening

Vi menar att utskottet borde föreslå kyrkomötet att bejaka motion nr 2013:47.

Berit Simonsson och Berth Löndahl